

MĚSÍČNÍ ÚČETNÍ UZÁVĚRKA V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

Květoslava Novotná
daňový poradce evid.č. 1188
červenec 2021

Měsíčně (minimálně čtvrtletně po 25. v měsíci)

Co je třeba po skončení kalendářního měsíce prověřit a zkontrolovat aneb co nedělám správně.

Co udělám průběžně nebudu dohánět po skončení účetního období.

Pracuji v klidu, systematicky. Komunikuji.

Mám zaúčtované všechny účetní doklady, všechny účetní případy?

Oběh účetních dokladů

Uskutečnění účetního případu

Uskutečnění zdanitelného plnění

Písemnosti v listinné nebo elektronické formě

Objednávky

Obchodní dopisy

Kupní a další smlouvy

Předávací protokoly

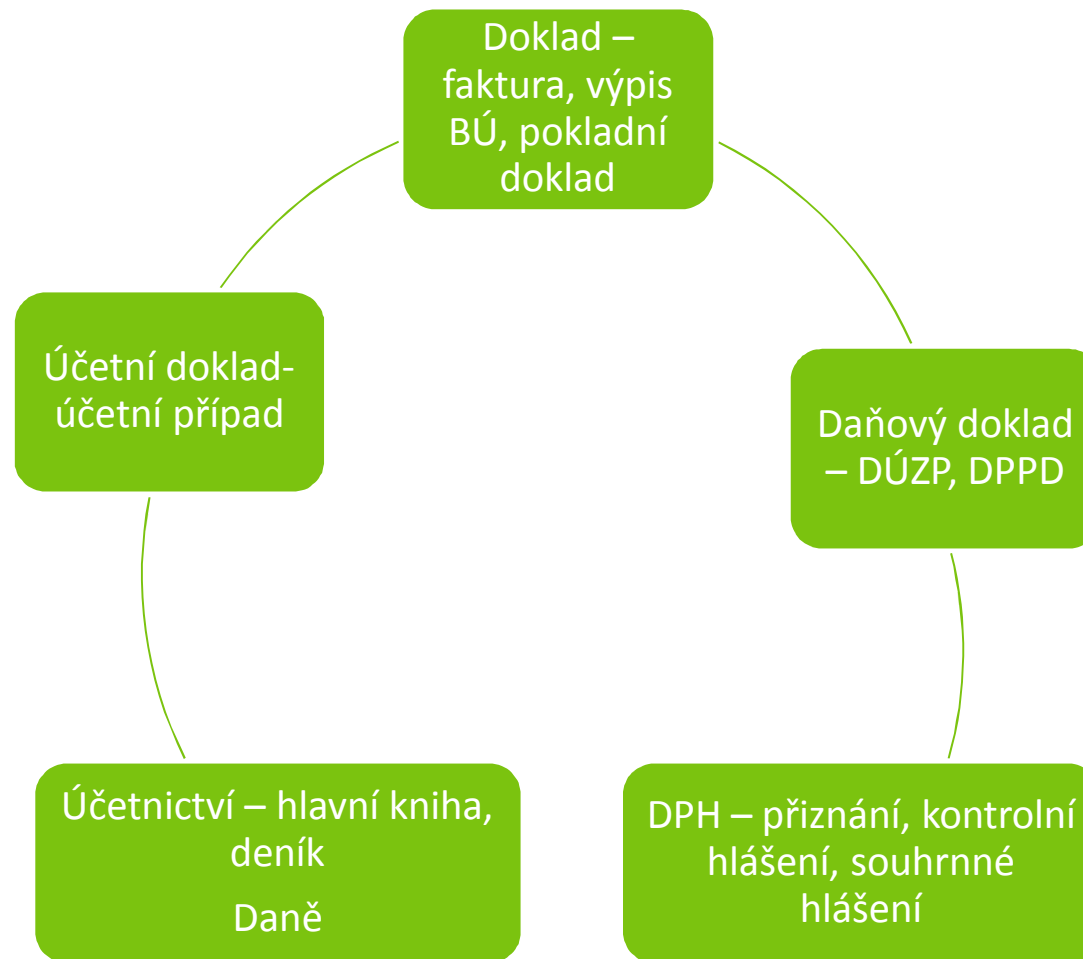
Faktury

Podklady k platbám v hotovosti

Bankovní výpisy (běžné, kontokorenty, úvěrové)

Účetní a daňové doklady

Nákup majetku je zaúčtován, ale majetek ještě nebyl dodán

Přišla faktura na nákup majetku (například na nákup dlouhodobého majetku nebo zásob)

Před zaúčtováním je třeba vědět, **kdo objednal** a zkontroloval dodání (osobně, listinnou nebo elektronickou formou – dle oběhu účetních dokladů)

Dlouhodobý majetek účtujeme na 04., případně, po ověření, zda nebudou související výdaje spojené s pořízením na 02.

U zásob podle způsobu účtování A nebo B.

Kontrolovat, zda byla poskytnuta záloha – z hlediska jejího vyúčtování a z hlediska DPH.

Majetek byl nesprávně oceněn, vedlejší pořizovací náklady jsou nesprávně v nákladech

---

Součástí ocenění majetku dlouhodobého je

Doprava

Montáž

Poradenské a zprostředkovatelské služby

Správní poplatky

Projektové práce včetně variantních řešení

Další viz § 47 Vyhlášky

Součástí ocenění není

Oprava a udržování

Další viz § 47 Vyhlášky

Majetek byl nesprávně oceněn, vedlejší pořizovací náklady jsou nesprávně v nákladech

---

Součástí ocenění zásob je

Doprava

Provize

Clo

Pojistné

Další viz § 49 Vyhlášky

Součástí ocenění nejsou

Smluvní pokuty, kurzové rozdíly

Další viz § 49 Vyhlášky

Majetek byl vyřazen, ale vyřazení není zaúčtované (nebo naopak)

Informace o prodeji nebo likvidaci nepotřebného majetku nemá účtárna včas k dispozici. Nelze odpisovat majetek, který již byl prodán nebo zlikvidován.

Vyřazení dlouhodobého majetku

ZC 541, 548/08.

Vyřazení 08./02.

Protokolární likvidace viz § 24(2)zg) ZDP

Majetek byl zlikvidovaný, ale je stále veden v účetnictví

Majetek se odpisuje, ale nebyl dosud zařazen do užívání

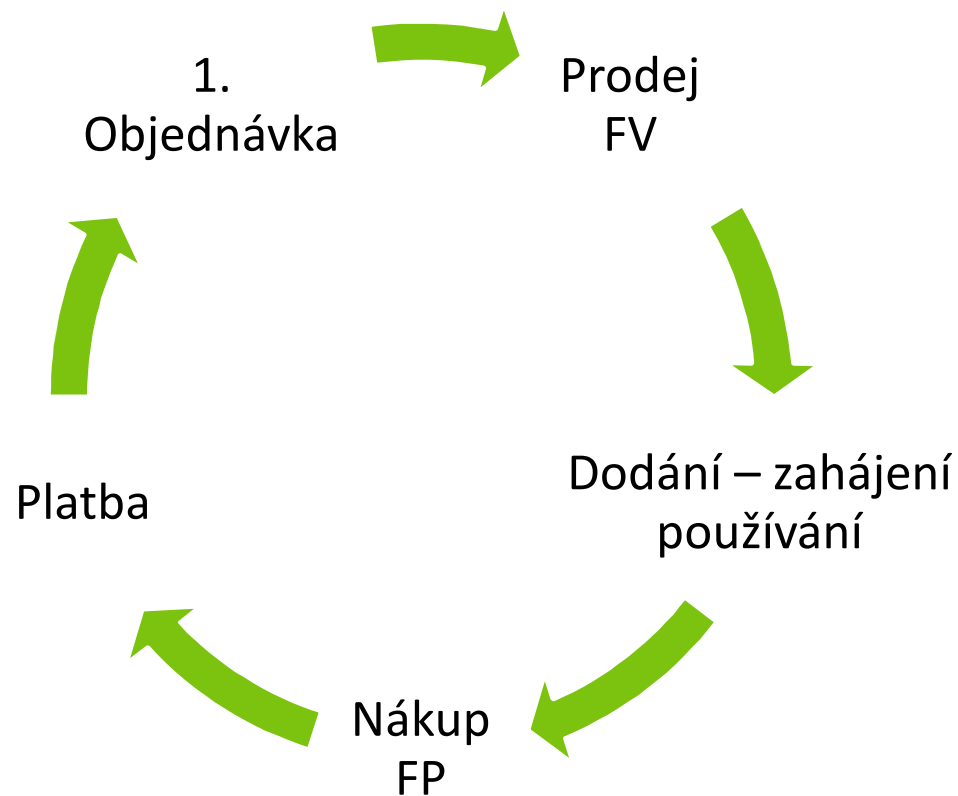
Na základě faktury se majetek uvede nesprávně do užívání a odpisuje se. Nebyl ani jednou využit (např. je ještě zabalený v krabici nebo se čeká na montéra, který ho uvede do chodu)

Skutečné zahájení používání může být doloženo např. protokolem nebo sdělením od odpovědné osoby

Vystavení faktury dodavatelem není dokladem o dodání a uvedení do užívání (například dodavatel ještě nemá zboží nakoupené, dodá ho později, ale fakturu předem vystavil))

Nákup a prodej

Majetek byl do užívání zařazen, ale ve skutečnosti se nepoužívá

Použití majetku:

Automobil – služební cesta (nákup, schůzka apod., kniha jízd)

Kopírka, PC – zapojení a použití

Dokončení výstavby – kolaudace

Technické zhodnocení – obdobně jako u pořízení, TZ
mění způsob odpisování

Pozor na rozdíl mezi opravou a technickým
zhodnocením

Inventurní rozdíly nejsou správně zaúčtovány

Rozdíly zjištěné při inventarizaci – se účtují se v provozních nákladech sk. 54

Pokladna

Schodek nebo přebytek

Hmotná odpovědnost viz § 252 až 254 ZP

Hledisko daňové uznatelnosti - § 25(2) ZDP

Technické, technologické úbytky ve výrobním, zásobovacím a odbytovém procesu

Norma přirozených úbytků

Inventarizace majetku a závazků § 29 a § 30 ZÚ

Periodická, průběžná

Fyzická, dokladová

Správné účtování materiálu přímého, režijního nebo na zakázku

Nákup a prodej zboží, obchodní marže

Účtování způsobem A nebo B

Způsob B mohou použít účetní jednotky pouze v případě, že zajistí průkazné vedení evidence o zásobách

Nedokončená výroba obsahuje rovněž nedokončené činnosti při nichž nevznikají hmotné produkty

Zboží – nabyté za účelem prodeje, ukazatel obchodní marže

Dále § 9 Vyhlášky

Správné nastavení norem, přirozených úbytků zásob

Přirozený úbytek

Sesychání, rozprach – skladování

Stříhání, řezání, lisování - odpad ve výrobním procesu

Norma dle receptury – kvalita surovin např. v gastronomii

Ztratné – v maloobchodní prodeji

Ukazatel – určité procento zpravidla z obrátu nebo hodnoty zásob

Které rozdíly lze kompenzovat

Zápočty pohledávek, závazků, dobropisů

Vzájemné zúčtování

Faktury se souvisejícími dobropisy a vrubopisy

Zápočty pohledávek a závazků podle obč. z.- není třeba souhlas

Zápočty daní, poplatků, vratek - FÚ

Rozdíly vzniklé neúmyslnou záměnou

Dále § 58 Vyhlášky

Průběžná dokladová inventarizace pohledávek a závazků v praxi – souhlasí saldokonto

---

Dokladová průběžná **inventarizace**

Faktury přijaté - účet 321

Faktury vydané - účet 311

Ostatní účty zúčtovacích vztahů – zálohy, pozastávky, splátkové prodeje

Právně zaniklé závazky

Dluhy(závazky) starší 30 měsíců § 23(3)a)11.

Opravné položky k pohledávkám, odpis pohledávek

Vymáhat pohledávky, kontrolovat problémové dodavatele a odběratele

---

Opravné položky Z.o rezervách

Nepromlčené pohledávky za dlužníky v insolvenčním řízení § 8

Nepromlčené pohledávky – od lhůty splatnosti uplynulo 18 měsíců nebo 30 měsíců § 8a

Nepromlčené pohledávky – od lhůty uplynulo 12 měsíců a rozvahová hodnota v okamžiku vzniku nepřesáhla 30 000 Kč a celková hodnota vůči témuž dlužníkovi nepřesáhla 30 000 Kč § 8c

**Opravná položka 558/391 (dočasné snížení)
Odpis pohledávky 546/311(vyřazení z rozvahy
do podrozvahy)**

Aktiva Brutto

Korekce

Netto

• 311 100
• 311 100

• 391 50
• 391 -100

• 50
• 0

Nesprávný zůstatek hotovost – záporný nebo nereálně vysoký

Peníze nahrazovány stvrzenkami nebo úpisy

Pokladna

Záporný zůstatek – nutný vklad společníka (účet 365)
nebo příplatek k ZK (účet 413)

Nepřiměřená výše zůstatku – snížit proplácením
výdajů, mzdy nebo rozdělení zisku

Účtovat výhradně na základě příjmových a výdajových
dokladů – nelze nahrazovat stvrzenkami, úpisy,
poznámkami apod.

Nevedení analytických běžných, kontokorentních, spořicíh a úvěrových účtů

Analytické účty se vytváří

Podle Českého účetního standardu č. 001

Podle potřeb účetní jednotky

Podle požadavků externích uživatelů

Platí zásada

Účtová třída   5

Účtová skupina   50

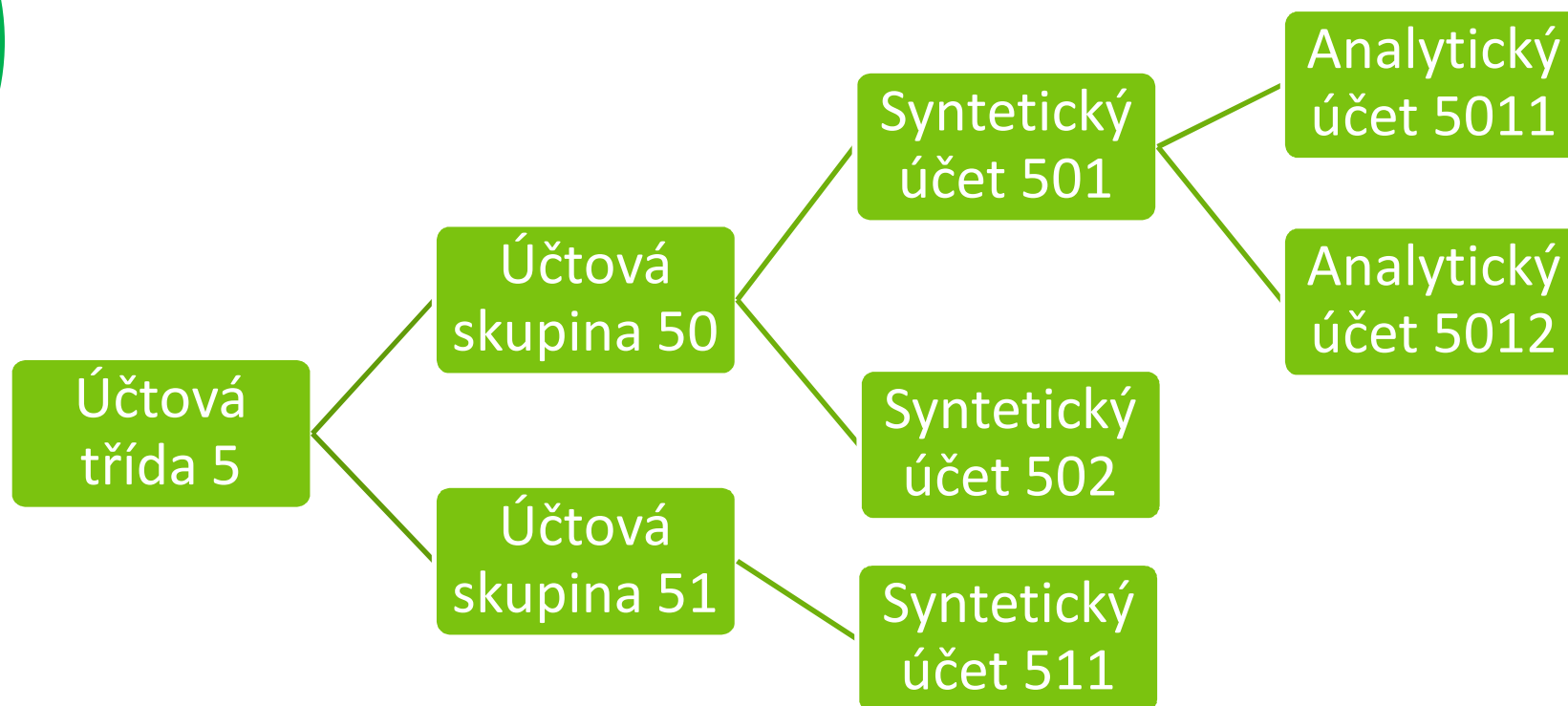
Syntetický účet   501

Analytický účet   5011

Analytický účet   5012

Pokud používám analytické účty ponechám syntetický účet jako součtový

Zásada vytváření účtů

Nevedení analytických běžných, kontokorentních, spořicíh a úvěrových účtů

Analytické účty (příklad) podle

Pokladna

Míst uložení

Jednotlivých měn

Denní skontro pokladny

Bankovní účty

Podle čísel jednotlivých účtů

Kontrola zůstatku – po zaúčtování každého výpisu

Půjčky, zápůjčky – od koho, komu

Půjčka – **zápůjčka** (může být i bezúročná), **úvěr** (úročný)

Pohledávka

Zápůjčka zaměstnanci 335/221

Splátka ze mzdy 331/335

Zápůjčka jiné osobě 378/221

V případě úroků 378/662

Krátkodobé, dlouhodobé, časové rozlišení úroků

Daňové hledisko osvobození u zaměstnanců § 6(9)v) osvobozeno do 300 tis. výše jistiny

Půjčky, zápůjčky – od koho, komu

Závazek

Zápůjčka od společníka 221/365 (u bezúročné se nejedná o majetkový prospěch společnosti)

Zápůjčka od jiné osoby 221/3791

V případě úroků 562/3792

Úhrada úroků 3792/221

Krátkodobé, dlouhodobé

Časové rozlišení úroků

Zálohy a závdavky – od koho, komu

Poskytnuté zálohy

Na nákup DM	05./221
Na nákup zásob	15./221
Ostatní	314 (343)/221
Vyúčtování zálohy	321/314

(faktura od dodavatele)

DPH – u přijaté platby je povinnost odvést DPH, pokud je ke dni přijetí úplaty dostatečně určitě známo plnění.

Poskytovatel zálohy (obdrží daňový doklad k přijaté platbě) může uplatnit nárok na odpočet

Zálohy a závazky – od koho, komu

Přijetí zálohy

Krátkodobý závazek	221/324
Dlouhodobý závazek	221/479
Vystavená faktura	311/6..
Vyúčtování zálohy	324, 479/311
Doplatek rozdílu	221/311

(faktura odběrateli)

Úroky z prodlení, jiné sankce z obchodně závazkových vztahů

Finanční výsledek hospodaření

562 Úroky nákladové

662 Úroky výnosové

Provozní výsledek hospodaření

544 Smluvní pokuty nákladové (občanský zákoník)

545 Ostatní pokuty a penále (FÚ, instituce - vždy nedaňové)

644 Smluvní pokuty výnosové

Daňové hledisko

Do základu daně se zahrnují až **zaplacené** smluvní pokuty, úroky z prodlení, penále a jiné sankce ze závazkových vztahů

ZDP § 24(2)zi), úprava základu daně § 23

Úroky z prodlení, jiné sankce z obchodně závazkových vztahů

Slevy, skonta, bonusy – opravy původních dokladů nezaměřovat se sankcemi, dobropisy, vrubopisy

Změna obsahu – množství, kvalita

Změna smluvních podmínek

Marketingově orientované změny

Sleva poskytnutá odběrateli po vyfakturování (před zaplacením, po zaplacení, s možností zápočtu)

604/311 Sleva na zboží

Daňové hledisko

nezaměřovat sankce se slevami

U spojených osob obvyklé slevy

Snižují se tržby i DPH

Odpovědnost za vedení účetnictví, péče řádného hospodáře

Povinnost vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena srozumitelně a podávala **věrný a poctivý obraz**.

Účetní jednotky mohou pověřit vedením účetnictví i jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Pověřením se nezavazuje účetní jednotka odpovědnosti za vedení účetnictví. § 5 ZÚ

Péče řádného hospodáře – FO, orgány PO §151 až § 160 Obč.z.

Ručení členů orgánu při úpadku obchodní korporace
§ 68 ZOK

Kontrola záznamní povinnosti DPH

Účtování **DPH**

Využívání AÚ je v kompetenci ÚJ s důrazem na průkaznost a přehlednost

Podle sazeb DPH – základní 21%, snížená 15 %, 10 %

Vazba na daňové přiznání k DPH

Vazba na kontrolní hlášení

Vazba na souhrnné hlášení

Zůstatek účtu 343 – kontrola platby, vratky, pozor na zápočty s jinými daněmi, případně pokutami (Daňová informační schránka)

Kontrola záznamní povinnosti DPH

Vstup – přijatá
zdanitelná plnění

MD 343 FP

Výstup – uskutečněná
zdanitelná plnění

D 343 FV

343 vlastní daňová
povinnost

Povinnost DaI

Nárok na odpočet MD

Cestovní náhrady a vyúčtování služebních cest

Pracovní cesty – prokazování

Skutečné náklady

Použitím vozidla zaměstnavatele

Možnost používání pro soukromé účely

Spotřeba PHM – kniha jízd

Použití vozidla jiného než zaměstnavatele – základní náhrada, cena PHM a spotřeba podle TP

Náhrady podle ZP sedmá část § 151- §189

ZDP § 6(7), § 24(2)k), zh), zt)

Komunikace s úřady, sankce a jak se jim vyhnout (chyby v účetnictví, nesprávná výše daně z příjmů, chybný postup u DPH)

Účetnictví

Průkazné inventarizace, podrobné inventurní soupisy a zápisy o provedených inventurách (fyzických, dokladových). Externí uživatelé – banka.

Opravy – VH minulých let (-+) 426

Daně z příjmů

Vychází z účetnictví

Členění SÚ a AÚ podle daňové uznatelnosti

Opravy – dodatečná DP

DPH

Řádné daňové doklady

Spolehliví dodavatelé

Záznamní povinnost prokazuje správnost daňových přiznání

Využití daňové informační schránky k průběžné dokladové inventarizaci

---

Daňový řád

§ 69 **Daňová informační schránka (DIS)** – dostupné informace shromažďované ve spisu a na osobním daňovém účtu

§ 69a Přístup do daňové informační schránky.
Pověření vstupu jiné fyzické osobě je možné pouze prostřednictvím DIS

§ 69b Přístupové údaje do DIS

Kontrola plateb jednotlivých daní, vratek, zápočtů – využití při inventarizaci účtů

Měsíční rozvaha a výkaz zisků a ztrát, úpravy základu daně a odhad daňové povinnosti

---

Měsíční účetní závěrka (v rozsahu řádné, mimořádné, mezitímní ÚZ)

Rozvaha

Kontrola obrátů, zůstatků, VH

Výkaz zisků a ztrát

Kontrola daňových – nedaňových nákladových a výnosových účtů podle SŽ a AÚ

Odpisy

VH

Daně

Kontrola DPH, silniční daně, daně z nemovitostí

Placení záloh, placení daní

Odhad daňové povinnosti DP

Legislativa, metodika

Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.

Vyhláška č. 500/2002 Sb.

České účetní standardy

Vyhláška č. 270/2010 Sb.

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, poslední novela č. 609/2020 Sb.

Pokyn GFŘ D-22

Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty

Zákoník práce, zákon o dani silniční a další

Dotaz 1

Dotaz se týká **úctů mezd** z obratové předvahy (331, 335, 342,...). Jak mají vypadat zůstatky (a kde nemohou být, pokud zůstatek je, co to signalizuje) po zaplacení mezd a odvodů, na co si zde dát pozor.

Účty mezd patří do měsíčního období, kterého se týkají. Například mzdy za prosinec se počítají v lednu, ale patří **do období prosinec!!!**

Zůstatky účtů se zpravidla vynulují provedením platby. Například účet 331 zaměstnanci, výše vyplacených mezd souhlasí s předpisem. Stejně odvody SP, ZP, DP (kontrola DIS, převody mezi daněmi). Účty **aktivní** (majetek, pohledávky) zůstatek **MD**, **pasivní** (závazkové **Dal**)

Dotaz 2

Prosím informaci k efektivní práci se **saldokontem** v rámci měsíční uzávěrky.

Účetní programy nabízí saldokonto účtů 311,321, případně je možné navolit další účty. Jedná se zpravidla o samostatné moduly.

Saldokonto zachycuje předpis a proti tomu úhradu. Například FV 311/604 a platba 221/311

V případech částečných úhrad, pozastávek, zápočtů, chybovosti a oprav chyb se v saldokontu hromadí nespárované částky. Zásadní je vazba na další moduly - fakturace a hlavní kniha, zůstatek rozvahového účtu.

Saldokonto lze nahradit průkazným zůstatkem z modulu Fakturace, pokud zůstatek souhlasí se zůstatkem na příslušném účtu hlavní knihy (311, 321, pozor na AÚ).